

ZBIERKA **ZÁKONOV**
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1991

Vyhlásené: 31.12.1991 Časová verzia predpisu účinná od: 24.07.1996 do: 31.12.2002

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

571

ZÁKON

Slovenskej národnej rady,

zo 4. decembra 1991,

**ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 149/1975
Zb. o archívnictve**

Slovenská národná rada sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

Zákon Slovenskej národnej rady č. 149/1975 Zb. o archívnictve sa mení a dopĺňa takto:

1. § 1 znie:

„§ 1

Úvodné ustanovenie

Účelom tohto zákona je utvárať podmienky pre správu a ďalší rozvoj archívnictva v Slovenskej republike tak, aby zabezpečovalo zachovanie archívnych dokumentov pre budúce generácie a účinne prispievalo k vedeckému bádaniu, k poznávaniu dejín Slovenska a k riešeniu aktuálnych politických, hospodárskych a kultúrnych potrieb štátu a spoločnosti.“

2. V § 2 ods. 1 sa slová „štátnych a iných orgánov a organizácií i z činnosti jednotlivcov“ nahrádzajú slovami „štátnych orgánov, obcí a iných právnických osôb i z činnosti fyzických osôb“.
3. V § 2 ods. 3 sa vypúšťa slovo „socialistickej“.
4. § 3 a 4 sa vypúšťajú.
5. § 5 vrátane nadpisu znie:

„§ 5

Jednotný archívny fond Slovenskej republiky

Archívne dokumenty vedené v evidencii na území Slovenskej republiky tvoria Jednotný archívny fond Slovenskej republiky (ďalej len „Jednotný archívny fond“) bez ohľadu na ich vlastníka. Jednotný archívny fond je súčasťou národného kultúrneho dedičstva a bohatstva.“

6. V § 6 v odsekoch 1 a 4 sa slová „Štátne orgány a socialistické organizácie“ nahrádzajú slovami „Štátne orgány, obce a iné právnické osoby“.
7. § 6 sa dopĺňa odsekom 5, ktorý znie:

„(5) Pri výkone kontroly predarchívnej starostlivosti o písomnosti (odsek 1), dozoru nad vyradovaním písomností (odseky 2 a 3) a kontroly stavu archívov a spisovní (§ 17) sú poverení pracovníci ministerstva vnútra a príslušného archívu oprávnení vstupovať do tých priestorov štátnych orgánov, obcí a iných právnických osôb, v ktorých sú písomnosti uložené a archívy a spisovne umiestnené.“.

8. V § 7 ods. 1 sa slová „Občania, orgány a organizácie sú povinné“ nahrádzajú slovami „Každý je povinný“.
9. V § 8 sa vypúšťa odsek 2 a zrušuje sa číslovanie odseku 1.
10. Nadpis § 9 znie: „Ochrana archívnych dokumentov, ktoré nie sú uschované v archíve“.
11. V § 9 ods. 1 sa slová „Občania a iné než socialistické organizácie, ktoré sú vlastníkami archívnych dokumentov (ďalej len „vlastník archívneho dokumentu“)“ nahrádzajú slovami „Vlastníci archívnych dokumentov, ktoré nie sú uschované v archíve,“.
12. § 10 vrátane nadpisu znie:

„§ 10

Všeobecné ustanovenie

Každý je oprávnený využívať pre svoje potreby, ako aj na študijné a iné účely archívne dokumenty uschované v archívoch. Na tieto účely je každý oprávnený nazerať do archívnych dokumentov a žiadať z nich výpisy, odpisy a reprodukcie za podmienok ustanovených týmto zákonom.“.

13. V § 11 ods. 1 sa slová „Občania, orgány a organizácie môžu“ nahrádzajú slovami „Každý môže“.
14. V § 11 ods. 3 písm. a) sa slová „občanom, orgánom a organizáciám“ nahrádzajú slovami „štátnym orgánom, obciam a iným právnickým osobám a fyzickým osobám“.
15. V § 11 sa vypúšťa odsek 6.
16. V § 12 sa vypúšťa odsek 2.
17. V § 12 odsek 3 sa na koniec prvej vety pripájajú slová „alebo ak ide o archívne dokumenty, ktorých vek nepresahuje 30 rokov.“.
18. Nadpis štvrtej časti znie: „ORGANIZÁCIA ARCHÍVNICTVA“.
19. Nadpis § 13 znie: „Pôsobnosť ministerstva vnútra“.
20. V § 13 ods. 1 písm. e) sa vypúšťajú slová „politický a“.
21. V § 13 ods. 1 písm. g) a h) znejú:
 - „g) koordinuje vedeckú činnosť archívov, podporuje jej rozvoj a pritom spolupracuje s vysokými školami a inými vedeckými inštitúciami,
 - h) spolupracuje so štátnymi orgánmi, obcami a inými právnickými osobami na úseku racionalizácie administratívnych prác, najmä so zreteľom na nové druhy písomností, ktoré vznikajú z ich činnosti.“.
22. § 13 ods. 3 a 4 znejú:
 - „(3) Ministerstvo vnútra môže po dohode so štátnym orgánom alebo s inou právnickou osobou začleniť do ním riadeného archívu archív, ktorý štátny orgán alebo iná právnická osoba spravuje.
 - (4) Poradným orgánom ministra vnútra pre riadenie a odborné otázky archívnictva je vedecká archívna rada.“.
23. § 14 vrátane nadpisu znie:

**„§ 14
Okresné úrady**

- a) zriaďujú a spravujú štátne okresné archívy (§ 22),
- b) ukladajú pokuty za porušenie povinnosti podľa tohto zákona (§ 30).“.

24. § 15 vrátane nadpisu znie:

**„§ 15
Sústava archívov**

- (1) Archívmi sú
- a) štátne archívy,
 - b) mestské archívy,
 - c) archívy iných právnických osôb.

- (2) Štátnymi archívami sú
- a) štátne ústredné archívy,
 - b) štátne oblastné archívy,
 - c) štátne okresné archívy.“.

25. V § 16 sa vypúšťa odsek 2.

26. § 16 ods. 3 znie:

„(3) Úlohou štátnych archívov je aj vedeckovýskumná činnosť v odbore archívniectva a v príbuzných vedných odboroch.“.

27. V § 16 ods. 4 sa vypúšťa slovo „politickopropagačnú,“.

28. § 17 vrátane nadpisu znie:

**„§ 17
Starostlivosť o archívy**

- a) umiestniť archívy vo vhodných priestoroch, ktoré svojim vybavením zaručujú účelné a bezpečné uschovanie archívnych dokumentov, a tieto priestory a ich príslušenstvo náležite udržiavať,
- b) zabezpečiť personálne a materiálne vybavenie archívov umožňujúce ochranu a prístupňovanie archívnych dokumentov.“.

29. § 18 až 22 sa zaraďujú ako oddiel 1, ktorý sa označuje nadpisom „Štátne archívy“.

30. V § 18 ods. 1 sa slová „riadený a spravovaný“ nahrádzajú slovami „rozpočtovou organizáciou spravovanou.“.

31. V nadpise § 18 a v odsekoch 1 až 3 tohto paragrafu sa slová „Štátny ústredný archív Slovenskej socialistickej republiky“ nahrádzajú slovami „Slovenský národný archív“ a v odseku 2 sa vypúšťa slovo „socialistickej“.

32. V § 19 ods. 1 sa slová „riadený a spravovaný“ nahrádzajú slovami „zariadením spravovaným“.

33. V § 19 ods. 2 a v § 29 sa vypúšťa slovo „socialistickej“.

34. § 20 znie:

„§ 20**Štátne oblastné archívy**

(1) Štátne oblastné archívy sú zariadeniami, ktoré zriaďuje a spravuje ministerstvo vnútra.

(2) Štátne oblastné archívy zhromažďujú, odborne a vedecky spracúvajú a sprístupňujú archívne dokumenty pochádzajúce z činnosti krajských a oblastných štátnych orgánov a ich organizácií a zariadení a ich predchodcov, ako aj ďalších právnických a fyzických osôb, ktoré určí ministerstvo vnútra.

(3) Štátne oblastné archívy vykonávajú dozor nad vyradovaním písomností pochádzajúcich z činnosti pôvodcov uvedených v odseku 2. Územné obvody štátnych oblastných archívov určuje ministerstvo vnútra.“.

35. § 21 sa vypúšťa.

36. § 22 znie:

„§ 22**Štátne okresné archívy**

(1) Štátne okresné archívy sú odbornými archívnymi zariadeniami okresných úradov.

(2) Štátne okresné archívy zhromažďujú, odborne spracúvajú a sprístupňujú archívne dokumenty pochádzajúce z činnosti orgánov miestnej štátnej správy a ich organizácií a zariadení a ich predchodcov, orgánov samosprávy obcí, organizácií a zariadení, ako aj iných pôvodcov, ktorých činnosť sa prevažne alebo úplne vzťahuje alebo vzťahovala na územie okresu; dozerajú na vyradovanie písomností pochádzajúcich z činnosti týchto pôvodcov.

(3) Ministerstvo vnútra môže poveriť štátny okresný archív plnením úloh patriacich štátnym oblastným archívom.“.

37. § 23 a 24 sa označujú ako oddiel 2 a vrátane nadpisu znejú:

„Oddiel 2**Mestské archívy****§ 23****Všeobecné ustanovenie**

(1) Obce, ktoré sú podľa osobitných predpisov mestami (ďalej len „mesto“),¹⁾ môžu so súhlasom ministerstva vnútra zriaďovať a spravovať svoje archívy (ďalej len „mestský archív“). Činnosť mestského archívu je financovaná z rozpočtu mesta.

(2) Mestské archívy zhromažďujú a odborne spracúvajú archívne dokumenty pochádzajúce z činnosti mestských orgánov, organizácií a zariadení a ich predchodcov a iných pôvodcov, ktorých činnosť sa prevažne vzťahovala alebo vzťahuje na územie mesta.

(3) Mestský archív vykonáva dozor nad vyradovaním písomností pochádzajúcich z činnosti pôvodcov, ktorých archívne dokumenty zhromažďuje.

§ 24**Odborná archívna činnosť**

(1) V odbornej archívnej činnosti sa mestské archívy spravujú všeobecne záväznými právnymi predpismi vzťahujúcimi sa na činnosť štátnych archívov.

(2) Odbornú pomoc pri predarchívnej starostlivosti a pri odbornom spracúvaní archívny dokumentov poskytuje na požiadanie štátny okresný archív, v ktorého územnom obvode je mestský archív.“.

38. Za § 24 sa vkladá nový § 24a, ktorý znie:

„§ 24a**Spoločne spravované archívy**

Mesto a ministerstvo vnútra sa môžu dohodnúť na spoločnom spravovaní štátneho okresného archívu a mestského archívu. Spoločne spravovaný archív plní úlohy patriace štátnym archívom i úlohy patriace mestským archívom. Činnosť spoločne spravovaného archívu je financovaná z rozpočtu Slovenskej republiky, ako aj z rozpočtu mesta.“.

39. § 25 a 26 sa zaraďujú ako oddiel 3, ktorý sa označuje nadpisom „Archívy iných právnických osôb“ a § 25 sa označuje nadpisom „Podnikové archívy“.

40. V § 25 ods. 1 prvá a druhá veta znejú: „Štátne podniky a ústredne riadené rozpočtové a príspevkové organizácie vykonávajúce podnikateľskú činnosť, peňažné a poisťovacie organizácie, družstvá a družstevné podniky zriaďujú a spravujú podnikové archívy. Podnikové archívy nezriaďujú fyzické osoby; nezriaďujú ich ani organizácie, ktoré po dohode s ministerstvom vnútra odovzdávajú archívne dokumenty do úschovy štátnym archívom.“.

41. § 25 ods. 2 znie:

„(2) Organizácie uvedené v odseku 1 sa môžu dohodnúť, že archívne dokumenty budú uschovávať v spoločnom archíve, ktorý zriadi jedna z nich. Na zriadenie takéhoto archívu je potrebný súhlas ministerstva vnútra.“.

42. § 26 sa označuje nadpisom „Osobitné archívy.“.

43. V § 26 ods. 1 prvá veta znie: „Organizácie celoštátneho významu z oblasti informácií, kultúry a vedy, cirkví a náboženské spoločnosti a vysoké školy môžu so súhlasom ministerstva vnútra zriaďovať a spravovať osobitné archívy.“.

44. § 28 ods. 1 vrátane nadpisu znie:

„§ 28**Archívy a archívne dokumenty politických strán, politických hnutí a odborových orgánov**

(1) Politické strany, politické hnutia a odborové orgány môžu so súhlasom ministerstva vnútra zriaďovať a spravovať vlastné archívy na uschovávanie archívnych dokumentov pochádzajúcich z ich činnosti.“.

45. V § 28 ods. 2 sa vypúšťa druhá veta.

46. V § 28 sa vypúšťajú odseky 4 a 6.

47. § 30 ods. 1 znie:

„(1) Ak ministerstvo vnútra alebo ním poverený archív pri výkone dozoru (§ 6 ods. 3) zistí v činnosti právnickej osoby nedostatky, požiada o ich odstránenie.“.

48. V § 30 ods. 2 sa slovo „organizácii“ nahrádza slovom „právnickej osobe“ a slová „okresný národný výbor“ sa nahrádzajú slovami „okresný úrad“.

49. V § 30 sa vypúšťajú odseky 3 a 4.
50. V § 32 sa v druhom riadku za označením § 8 vypúšťa označenie „ods. 1“.
51. V § 33 ods. 1 sa vypúšťa ustanovenie písmena b).
52. § 33 ods. 2 sa vypúšťa a číslovanie odseku 1 sa zrušuje.

Čl. II

Archívy zriadené pred účinnosťou tohto zákona sa považujú za archívy podľa tohto zákona.

Čl. III

Zrušujú sa

2. vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej socialistickej republiky č. 167/1975 Zb., ktorou sa upravujú podrobnosti o postupe pri posudzovaní archívnych dokumentov ako kultúrnych pamiatok a spôsob zabezpečovania zvýšenej ochrany archívnych dokumentov ako kultúrnych pamiatok a národných kultúrnych pamiatok;
3. § 11 vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej socialistickej republiky č. 122/1976 Zb., ktorou sa upravujú podrobnosti o podmienkach a spôsobe využívania archívnych dokumentov;
4. § 19 a 20 úpravy Ministerstva vnútra Slovenskej socialistickej republiky č. 19/1976 Ú. v. SSR o spôsobe ochrany a o kategorizácii archívnych dokumentov (reg. v čiasťke 25/1976 Zb.);
5. § 9 úpravy Ministerstva vnútra Slovenskej socialistickej republiky č. 22/1976 Ú. v. SSR o spôsobe vedenia evidencie archívnych dokumentov a o zložení Jednotného archívneho fondu Slovenskej socialistickej republiky (reg. v čiasťke 29/1976 Zb.);
6. úprava Ministerstva vnútra Slovenskej socialistickej republiky č. 17/1977 Ú. v. SSR, ktorou sa upravujú niektoré podrobnosti o organizácii a činnosti Archívu hlavného mesta Slovenskej socialistickej republiky Bratislavy, štátnych okresných archívov a Archívu mesta Košíc (reg. v čiasťke 27/1977 Zb.).

Čl. IV

Predsedníctvo Slovenskej národnej rady sa splnomocňuje, aby v Zbierke zákonov vyhlásilo úplné znenie zákona Slovenskej národnej rady č. 149/1975 Zb. o archívniectve, ako vyplýva z neskorších predpisov.

Čl. V

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1992.

F. Mikloško v. r.

J. Čarnogurský v. r.

- 1) § 22 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení.
§ 1 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave.
§ 1 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 401/1990 Zb. o meste Košice.

